

Examenul de bacalaureat național 2013

**Proba E. c)
Istorie**

Varianta 6

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Pentru a împiedica pe «seniorii» de partid să se emancipeze, Ceaușescu a introdus principiul «rotării cadrelor», care, în limbaj popular, însemna a nu permite nimănui să «prindă rădăcini» în funcția deținută. [...] Ceaușescu a modificat statutul PCR, introducând ca atribuție a Congresului alegerea secretarului general, care, în loc de a mai fi al Comitetului Central era al partidului. Practic, el devenise singura persoană inamovibilă, sub acoperirea democratică de partid: nu Comitetul Central sau Biroul Politic, ci Congresul îl alesese [pe N. Ceaușescu].

«Epoca Nicolae Ceaușescu», [...] își conturează fizionomia după 1971. [...] Atât în politica internă, cât și în cea externă, totul se face sub directa îndrumare a secretarului general [N. Ceaușescu], într-un climat de încordare la care, pe măsură ce regimul întâmpină dificultăți, se adaugă echipa executanților că vor atrage mânia conducătorului. [...]

Dacă birocracia de partid a fost primul stâlp al regimului Ceaușescu, cel de al doilea a fost Securitatea. Fără a mai recurge la represiuni masive, [...] regimul a creat prin Securitate un climat de frică și suspiciune care a sfârșit prin a deveni paralizant.”

(F. Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. „Bucureștiul nu numai că refuză să participe la invazia Cehoslovaciei, dar Ceaușescu condamnă public și vehement, prin discursul său [...], acțiunea militară a Tratatului de la Varșovia (URSS, Polonia, RD Germană, Bulgaria și Ungaria). Liderul comunist român riscă atunci un pericol real al invadării țării de trupele sovietice masate pe Prut. [...] La 4 septembrie [1968] Marea Adunare Națională aprobă o lege de înființare a gărzilor patriotice. România nu era, prin toate aceste acțiuni, independentă de Moscova, dar era, dintre toate țările «socialiste», cea mai îndepărtată de ea. Fapt bine văzut și încurajat de Occident. Pe de altă parte, aceste acțiuni de independență nu deranjau esențial Moscova, pentru că România păstra, pe plan intern, neabătute structurile sistemului instituit de Kremlin. [...] Sovieticii erau, pe bună dreptate, mult mai sensibili la transformările interne din Cehoslovacia și Polonia, care puteau «pune în pericol interesele generale ale comunismului». În România, aceste interese nu erau defel amenințate. [...]

Tot mai multe măsuri de după 1971 îndreaptă România spre un regim prezential, instituit [...] în 1974, odată cu înlăturarea lui I. Gh. Maurer din fruntea guvernului și cu alegerea lui Ceaușescu în nou-creata funcție de președinte de republică. Un regim bazat pe cultul personalității «Conducătorului», apropiat ca spirit, fast și manifestări de cel nord-coreean.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți, din sursa **B**, alianța militară care acționase în Cehoslovacia. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa **A**. **2 puncte**
3. Menționați din sursa **A**, respectiv din sursa **B**, câte o funcție deținută de Nicolae Ceaușescu. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că o caracteristică a regimului comunist este existența unei instituții de represiune. **3 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, două informații aflate într-o relație cauză-efect, selectate din sursa **B**. **7 puncte**
6. Prezentați două practici politice utilizate în perioada stalinismului, în România. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni desfășurate de România în etapa stalinismului, în relațiile internaționale din perioada „Războiului Rece”. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Constituită în principat autonom sub suzeranitate turcească, pe măsura consolidării și extinderii dominației otomane în Ungaria, Transilvania s-a bucurat de un statut superior față de cel al Țării Românești și al Moldovei. Deosebirea de statut se explică în primul rând prin poziția principatului; presiunea habsburgică mult mai directă și mai amenințătoare în Transilvania i-a silit pe turci să-și modereze pretențiile față de această țară. În același sens a acționat și puterea mai mare a principatului, care cuprindea nu numai Transilvania propriu-zisă dar și Banatul, până în 1552, și un șir de comitate la apus și nord, denumite *Partium*.

Autonomia principatului s-a manifestat în primul rând prin dreptul *Dietei* de a-l alege pe principie, care era doar confirmat și investit cu însemnările puterii de către Poarta Otomană. Împreună cu instituția supremă a puterii, țara își conservă și întregul ei sistem tradițional de guvernământ. Ca și domnii Țării Românești și ai Moldovei, principii Transilvaniei întrețineau reprezentanți permanenți la Istanbul.

Și sub raportul obligațiilor materiale, statutul principatului Transilvaniei era superior față de cel al Țării Românești și Moldovei. Tributul impus principatului, inițial de 10 000 florini, a sporit în 1575, la suma de 15 000 florini. Mult mai reduse erau și peșcheșurile și prestațiile în produse ale principatului.

Deși îngăduiți de supravegherea Portii Otomane, principii Transilvaniei au inițiativă de politică externă și în afara sistemului otoman de interes. Contactele [politice] repetate ale principilor cu Habsburgii și legăturile lor cu Polonia au limitat simțitor dependența principatului de Poarta Otomană, sub raportul politicii externe.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ş. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numeți principatul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați, pe baza sursei date, o informație referitoare la alegerea principelui. **2 puncte**
3. Menționați cele două state conduse de domnitori, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la obligațiile economice ale principatului. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la rolul principelui în relațiile internaționale, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia un domnitor, ca reprezentant al instituției centrale, se implică în relațiile internaționale din secolele al XIV-lea – al XV-lea. (Se puntează pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaboreți, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unui fapt istoric prin care s-a constituit statul român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- prezentarea unei caracteristici a constituției adoptate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- menționarea a două acțiuni prin care România s-a implicat în „criza orientală” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și a câte unei consecințe a fiecărei acțiuni;
- formularea unui punct de vedere referitor la importanța acțiunilor desfășurate de România, în cadrul unei mari alianțe de la începutul secolului al XX-lea, pentru evoluția statului român și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se puntează și utilizarea **limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, susținerea unui punct de vedere cu argumente istorice** (pertinența argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.